

DETSEMBER ON NOVEMBER

JASPER ZOOVA

Alustades kirjutamist **David Snowmani** uudisfilmist, nägin unes peatoimetajat. Peatoimetaja ütles, et joonisfilmi „**Frank & Wendy**” analüüsi asemel on nüüd vaja hoopis kirjutada artikkel pealkirjaga „Depressioon”. Unenäo jaburas kontekstis seisnes kirjutamine miskipärast hoopistükki süvendatult linnuvaatlustega tegelemises. Linnud jällegi (unenäos) osutusid mändide otsas elavateks albiinohüljesteks...

Kaheksanda sajandi budistlik õpetaja Santideva ütles: kui aga meeleelevant on meenutusvõime abil kinni köidetud, siis kaovad kõik ohud ja tulevad kõik hüved.¹

Tegelikult on joonisfilmi süžee jälgimine vaatajale paras *heavy duty*. Samastumise võimalus ju puudub. Küll aga on iga kaader lausa baroklikus ülepaitsutusastmes tulvil assotsiatsioonide ning seoste leidmise võimalusi. Mantratena

korduvate lõuahaakide saatel võitleb agentide tandem kurjuse teljega ning üritab maailma päästa. Kui jätta kõik muu kõrvale ning keskenduda ainult koloriidile, võib täheldada teatud „Kollasest allveelaevast” tuttavat vastanduse printsiipi. Nimelt domineerivad „Eesti Joonisfilmi” töötoas eranditult kurbnukrad rusuvhallid toonid, FBI superagentide peakorter Ameerikas seevastu on tulvil rõõmsaid erki värve. Justkui Pepperland laulva revolutsiooni järel.

Omaette segmendi moodustavad minevikku kujutavad mustvalged kaadrijupid. Siin on gamma rohkem tingimärgi teenistuses. Vastandvärve rakendatakse ilmekalt 4. episoodis „**Punapeade kättemaks**”. Genotsiidiakti raames rohelisteks kuubikuteks muudetavad kodanikud moodustavad terava kontrasti punapeade maffia liikmetega. Aktseendiks on lagunevatest katustest üle

„Green Power”. Frank ja Wendy Toompeal.

lendav üksik kollane lind. Maitsekalt tundliku värvilahendusega on natsipöialpoiste vorstivabriku interjöö. Eri-nevad punase värvi variatsioonid, roosast tumepruunini, markeerimaks erimaitsetelisi vorstisorte.

Agressiivset ja psühheedset, värvitaju *error'*eid genereerivaid võtteid kasutatakse püstolistseenide, pommi- ja mõtteplahvatuste visuaalkeelde tõlkimisel. Jõulist monokromaatilist värvilahendust – mustad siluetid, veripunane taust – rakendatakse algustiitrites ja lõpus. Üks šefimaid karaktereid, agent Fox – seksistist ja provokaatorist roosa jänes – on kujutatud poolläbipaistvana. Värvusõpetuse järgi on kõikide spektrivärvide kokkumiksimisel tulemuseks valge. Filmis aga reklaamitakse vikerkaarevärvilises potis peituvat uudistoodet nimega „Murhacolor“.

Üritades lahti muukida joonisfilmi struktuuri, meenus Rubiku kuubiku ajastust pärinev mänguasi. See on orgaanilisest klaasist valmistatud kuup, mille sees olev ruum on jaotatud eri tasapindadeks. Iga korrustasand koosneb läbipaistvate seintega labürindist koos avausega põrandas. Mänguri ülesanne on metallkuuli võimalikult kiire nihutamine läbi kuubi eri *level'*ite. See muutub kuubiku läbipaistvuse tõttu korrus-korruselt järjest keerukamaks. Eri tasandite labürindimustrid mängija silmades segunevad. Selleks et kuuli soovitud suunas juhtida, tuleb evida erilist kannatlikust ning fokuseerimisoskust. Minu puhul lõppes mäng pahatihti kuubiku intensiivse üles-alla raputamiseiga. See aga ei andnud oodatud tulemust ning kuul jäi kuhugi korruste vahele stiihiliselt tiirutama.

„Frank & Wendy“ võimaldab lähenemist ka kulinaarsest aspektist. Kõige rajumaks roaks pakutakse hungerburgerit – kahe kotleti vahele torgatud saia. Selle söömine aga muudab teid toataalseks sõltlaseks, kuna kotlet sisaldab

ka raadiovastuvõtjat, mis makku sattudes edastab toote propagandat. Magusroaks on jäätisetuutut hoidev Vabadussammas. Agent Franki lemmikroaks on maasikajogurt, mis assotsiatsioonirohketel tilgakestena tema ülikonnale tilkuma juhtub.

Vegetariaanlusest sissevõetud kodanike jaoks on palju segadusse ajavat poliitilist ebakorrektsust. Kõnelemata loomakaitseaktivistidest. „Totu“ raamatus² kirjeldatud ülisoodsad põllumajanduslikud rekordkasvutingimused Estoonias purustatakse. Megaporgandid idanevad, tärkavad ja kasvavad isegi asfaldipinnases! Turismiatraktsiooni eduka toimimise nimel söödetakse jääkarusid porganditega. Lõpukaadrites jällegi osutub porgand kellavärgiga lõhkekehaks. Armsate hülgepoiste soolestik aga ummistatakse terroriaktsiooni (üleameerikalik solgiuputus) eesmärgil närimiskummiga. Niisiis leiavad friigid närimiskummi hüljeste pãrasoolest. Õelust vürtsitab teadmine, et see va närimiskumm on ju ameerika rahvuskõõgi kingitus maailma kõõgile.

Pikantse maitse austajad rõõmustagu. Nende huvide eest astub välja Jacques Chirac, kes üritab Ühendriikidesse smugeldada poolt kilo hallitusjuustu. Katse küll ebaõnnestub, kuid pretsedent on loodud ning jõuab meediasse. Sõnum teisitisõõmise võimalikusest kandub ehk seega ka kiirtoidust rõhutud USA kodanike teadvusse.

Ultrataimetoidulised saavad oma ideede õõgsusele kinnitust episoodis, milles agent Fox asendab agent Franki ajud lillkapsaga. Selgub, et pärast ajuoperatsioonist toibumist on agendi intelligentsuse nivoo tänu *green power'*ile oluliselt kõõgemale nihkunud. Seda isegi niivõõrd, et pool lillkapsast otsustatakse üleilmse mentaalse tasakaalu säilimise huvides eemaldada. Kõõnekas on ka fakt, et agentide konspiratiivkorter asub endises juurviljapoes.

Kannibalidele serveeritakse ekstreemspordist vintskete ameerika pensionäride jasperjohnsilikus võtmes üldistatud lihakehi. Saadaval on ka lapsepõlve õudukate lemmik-*brand* – inimlihast valmistatud vorst. Nahka pistetakse ka kolm soovi täitnud kuldkalakene.

Ammutuntud tõdemus – sa oled see, mida sa sööd, – saab „Frank & Wendys“ huvitava edasiarenduse. Üks loo salapärasemaid kõrvaltegelasi, itaalia müstik Antonio Rosso, kasutab isikut tõendava dokumendi asemel edukalt vorstivõileiba... Head isu kõigile!

Kommentaariid:

¹Sogyal Rinpoche. The Tibetan Book of Living and Dying. 1993.

²Nikolai Nossov. Totu ja ta sõprade seiklused. Tõlkinud Iko Maran. „Eesti Raamat“, 1966.

David Snowman ehk Kaspar Jancis, Priit Pärn, Priit Tender ja Ülo Pikkov
8. detsembril 2004. aastal kell 19.00 CC Plaza 7. saalis „Frank & Wendy“ esilinastusel.

Laura Kallasoo foto